

УДК 821.161.2-1.09:801.7

Валентина Єрмак (Київ)

ІСТОРІЯ ПЕРШОДРУКІВ І ВИДАНЬ РАННІХ ПОЕЗІЙ У ПРОЗІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

У статті досліджено історію першодруків і видань ранніх поезій у прозі В. Стефаніка. Вказано на недоліки і переваги щодо упорядкування їх текстів у цих друкованих джерелах.

Ключові слова: поезія у прозі, видання, рукописи, датування, основний текст.

Едиційна практика творів Василя Стефаніка нараховує незначну кількість видань, де вміщено його ранні поезії у прозі. Виходячи із текстологічних засад, це переважно масові видання, у яких твори цього жанру подано вибірково або ж у розділі «Додатки». Водночас на особливу увагу дослідників і текстологів зокрема заслуговує Повне зібрання творів у трьох томах (1949–1954)¹ — єдине наукове видання, у другому томі якого ранній творчий доробок письменника представлено найбільш цільно. Однак і воно потребує пильнішого науково-критичного підходу, з огляду на нові архівні знахідки і плідні наукові здобутки у стефанікознавстві, що уможливають сьогодні якісно новий рівень прочитання та осмислення ранніх творів Стефаніка.

У цій студії зосередимо увагу на дослідженні друкованих джерел текстів поезій у прозі (першодруках і виданнях), що побачили світ після смерті Василя Стефаніка, проаналізуємо їх із погляду дотримання принципу творчої волі автора.

У 1939 році сини письменника передали до Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР невелику частину рукописної спадщини батька [2, с. 221–222]. Серед отриманих матеріалів були автографи деяких ранніх творів, які нині зберігаються у фонді письменника (№ 8) у Відділі рукописних фондів і текстології Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України²: «Амбіції» (Од. зб. 45), «В ночі» (Од. зб. 46), «Городчик до бога ридає...» (Од. зб. 47), «Під плотом коло верби городчик мужицький...», «Городчик до бога ридає...», «Зів'яв коло плота мужицький городчик...» (Од. зб. 48), «Ользі присвячую» (Од. зб. 49), «Ользі» (Од. зб. 50), «У воздухах плавають ліси...», «Городчик до бога ридає...», «Так виглядав якби над головою его білий голуб...» (Од. зб. 51), два автографи поезії у прозі «Чарівник» з однойменними назвами (Од. зб. 53, 54), «Чесала волося раненько...», «Мертва тиша у хаті...» (Од. зб. 55).

У 1941 році шість із названих текстів С. Крижанівський опублікував на сторінках журналу «Радянська Україна» (№ 2): «Амбіції (Самому собі)», «Ользі присвячую», «Чесала волосся раненько...», «У воздухах плавають ліси...», «Городчик до бога ридає...», «Вночі»³ [5, с. 100–105]. У короткій передмові до публікації поезій у прозі дослідник наголосив на важливості їх представлення читачеві: «Досі ми знали Стефаніка переважно як письменника епічного <...>. Тепер, з ранніх творів та з листування, ми повніше пізнаємо його як лірика» [5, с. 100]. Однак С. Крижанівський спеціально не займався текстологічним вивчення цих творів, можливо тому, що не мав у своєму розпорядженні усіх їхніх текстів. На той час чимала кількість автографів В. Стефаніка (зокрема й поезій у прозі) була розпорошена у приватних архівах.

У примітці зазначалося, що твори цього жанру до наукового вивчення залучаються вперше і що правопис в їхніх текстах виправлено на сучасний [5, с. 103]. Зміни стосувалися переважно пунктуації письменника і написання фонетичних та морфологічних діалектизмів: поставлено апострофи у словах типу «нам'єтності», «зв'язу», «в'язати»; без м'якого знака написано

© Єрмак В., 2015

¹ Надалі це видання творів В. Стефаніка будемо позначати аббревіатурою ПЗТ. — В. Є.

² Надалі у покликанні на матеріали з фонду В. Стефаніка будемо вказувати лише одиницю зберігання (Од. зб.) та аркушат. — В. Є.

³ Назви творів подаємо за публікацією. — В. Є.

лексеми «присьпівує», «цьвіт», «сьніг» «плачѣ»); частку *-би* із самостійними частинами мови подано окремо («був би», «вилетіла би»), а частку *-ся* — разом («даламся»); лексеми, які у покутському діалекті мають тверді закінчення, подано як м'які («осінне» — «осіннє», «давне» — «давнє», «смерти» — «смерті»); діалектизми «людей», «міні», «чисала» замінено літературними еквівалентами («людей», «мені», «чесала»); лексеми «волося», «проміння» виправлено відповідно до правила подовження приголосних («волосся», «проміння») тощо. За сучасним правописом подано назву тексту «В ночі» («Вночі»). Лексичні діалектизми у текстах поезій у прозі публікатор залишив без змін.

І хоча не всі тексти, які надрукував С. Крижанівський, виражали останню творчу волю автора, саме ця публікація спонукала істориків літератури звернути увагу на ранні твори В. Стефаніка. Втім відгуки про них були однобічними: «невдале наслідування чужих зразків» (М. Грицюта, Г. Вервес), «данина літературній моді» (Н. Жук), результат надмірного захоплення модернізмом (В. Лесин). Можливо, таке трактування й зумовило суб'єктивність вивчення ранніх поезій у прозі В. Стефаніка в текстологічному аспекті. Щоправда, у своїх студіях дослідники мимохіть згадували про наявність інших редакцій та варіантів ранніх творів В. Стефаніка, інтерпретуючи їх у річищі власних літературознавчих гіпотез. Так М. Грицюта пов'язував появу кожної нової редакції поезій у прозі В. Стефаніка з намаганням письменника позбутися реалістичних тенденцій і наблизитися до модерністичного письма [4, с. 36]. На підставі зіставлення фрагментів редакцій окремих творів («Амбіції», «Городчик до бога ридав...», «Раненько чисала волосся...») В. Лесин дійшов висновку, що «на одних поезіях у прозі Стефаніка відбився вплив модернізму більше, на інших менше чи й зовсім не позначився» [6, с. 268].

Новий етап науково-критичного осмислення ранньої творчості письменника започаткувала О. Гнідан книгою «Василь Стефанік: життя і творчість» (1991). У цій студії, заперечивши однобічні трактування ранніх поезій у прозі письменника у радянському стефанікознавстві, дослідниця вперше переконливо заявила про необхідність комплексного підходу до вивчення творів цього жанру: «Літературознавчий аналіз, — вважає О. Гнідан, — спонукає розглядати поезію в прозі Стефаніка за всіма ознаками жанру, а не підлаштовувати їх під власні концепції (“учнівства”, “наслідування чужих зразків”, “модерністичних впливів”» [3, с. 81]. Авторка вказала й на нерозв'язані проблеми, що спричинюють суб'єктивне оцінювання ранніх творів В. Стефаніка у науково-критичній літературі, зокрема «залишається гіпотетичним їх датування, не з'ясована історія створення переважної більшості поезії у прозі...» [3, с. 62].

Сучасне прочитання ранніх поезій у прозі Василя Стефаніка переважно ґрунтується на друкованих текстах (автографи письменника залишаються поза увагою), а тому не завжди містить об'єктивну оцінку творів цього жанру в літературному процесі кінця ХІХ — поч. ХХ ст. загалом та у творчому доробку митця зокрема.

Завдання, що їх ставить наукова текстологія, потребують від дослідника комплексного підходу до тексту як результату індивідуального акту творення. Адже повноцінне літературознавче дослідження неможливе без вивчення творчої історії тексту, докладного аналізу не лише його друкованих, а й рукописних джерел — найповнішого вияву творчої особистості письменника. Проникнення в історію тексту твору, всебічне вивчення усіх редакцій дають змогу повніше охопити загальну картину його становлення у зіставленні з розумінням авторського задуму, глибше розкрити смисловий та художній потенціал твору.

Перші кроки до розв'язання текстологічних проблем ранніх поезій у прозі В. Стефаніка зробили упорядники під час підготовки найавторитетніших на сьогодні видань його творів: «Твори» (Регенсбург, 1942); ПЗТ В. Стефаніка (К., 1949–1954) «Твори» (К., 1964); «Вибране» (Ужгород, 1979).

Відаючи належне упорядникам за поступ у справі публікації спадщини письменника, варто визнати недоліки їхньої роботи, пов'язані з неувагою до джерел тексту і, як наслідок, відсутність у цих виданнях власне текстологічного коментаря, зокрема до ранніх творів письменника. Упорядники видань науково не обґрунтували композицію корпусу ранніх поезій у прозі В. Стефаніка, оскільки в науковому обігові бракувало даних щодо їхнього датування. Вони безпідставно вміщували ранні твори В. Стефаніка після значно пізніше написаних новел або навіть у «Додатках». Отже, є підстави говорити про недостатній рівень текстологічного

опрацювання ранніх поезій у прозі В. Стефаника у вищезгаданих виданнях і недотримання, зокрема, хронологічного принципу розміщення текстів.

Перша спроба упорядкувати ранні твори В. Стефаника в рамках масового видання належить його синові Юрію Гамораку (Стефанику). Результати наукових спостережень, здобуті дослідником на ниві стефанікознавства у Львівському відділенні Інституту літератури АН УРСР (1939–1941), лягли в основу видання «Твори», що вийшло за його редакцією у 1942 році (перевидання — у 1948 р.)¹. На той час ще не всі рукописи В. Стефаника було зібрано, а те, що мав у своєму розпорядженні упорядник, потребувало докладного вивчення і, насамперед, точного обґрунтованого датування текстів. Саме ця обставина, на нашу думку, спричинила труднощі в упорядкуванні творів у межах одного видання, посутньо вплинула на рівень їх текстологічної підготовки. Зокрема це стосується семи ранніх образків, якими розпочинається видання: «Самому собі», «У воздухах плавають ліси», «Городчик до Бога ридав», «Під горою коло ліса», «Раненько чесала волосся», «Вночі», «І чого ти, серце моє...» [13, с. 1–11].

Виявити обґрунтовану хронологічну закономірність розташування текстів у виданні вкрай складно, а подекуди й неможливо. На той час у розпорядженні упорядника були автографи ще невідомих читацькому загалові ранніх творів В. Стефаника, зокрема поезії у прозі «Самому собі» та семи інших образків, які письменник надіслав із Сторожинця подружжю Морачевських у серпні 1897 року, очевидно, як ескіз майбутньої збірки; кожен текст був розміщений на окремому аркуші і мав свій порядковий номер: 1. «У воздухах плавають ліси...», 2. «Над его головою голуб...» (з присвятою А. Окуневському), 3. «Городчик до бога ридав...», 4. «Йшов с поля...», 5. «Під горою коло ліса...», 6. «З хорім на двір...» (з присвятою С. Морачевській), 7. «Раненько чисала волося...» (з присвятою В. Морачевському) [9, арк. 1–7 зв.].

Знову-таки, на думку Ю. Гаморака, разом із вищезазначеними текстами В. Стефаник надіслав В. Морачевському образок «Самому собі», але не пронумерував його [9, арк. 8–8 зв.]. Зважаючи на програмовий характер цього тексту, упорядник розмістив «Самому собі» першим. Далі подав чотири ранні твори («У воздухах плавають ліси», «Городчик до Бога ридав», «Під горою коло ліса», «Раненько чесала волосся»), довільно виокремивши із «сімки» образків як такі, що їх треба вважати поезіями в прозі.

На думку упорядника, тексти «Над его головою голуб...» (з присвятою А. Окуневському), «Йшов с поля...», «З хорім на двір...» (з присвятою С. Морачевській) — перші редакції майбутніх новел «Портрет», «Діти», «Виводили з села» відповідно. Саме тому, як пояснив Ю. Гаморак, їх не було вміщено разом із ранніми творами письменника. Логічно, що цей ряд мав би доповнити й текст «Під горою коло ліса» — ескіз майбутньої новели «Сама-саміська». Однак, зважаючи «Під горою коло ліса» поезією у прозі, а не новелою, упорядник без належної аргументації долучив цей текст до ранніх творів В. Стефаника.

Не дотримано хронологічної послідовності щодо розміщення поезій у прозі «Вночі» та «І чого ти, серце моє», які Ю. Гаморак також подав за текстами автографів. Перша з них має авторську дату — «I/VI.97». Другу, як вважає упорядник, В. Стефаник написав у 1896 році. Закономірно, що у виданні текст «І чого ти, серце моє» повинен передувати образку «Вночі». До того ж в автографі текст «І чого ти, серце моє» має заголовок «Ользі присвячую», який упорядник сприйняв як присвяту, а назву образка подав за першим рядком [8, арк. 1].

Зіставлення текстів ранніх творів письменника у виданні «Твори» (1948) із текстами автографів сприяло виявленню порушень і щодо мовної системи письменника. Упорядник намагався максимально наблизити мову авторських текстів до літературної, втрутившись не лише в їхню орфографію та пунктуацію, а й у лексику: діалектні форми «мбі», «єї», «его» «тінею» замінено сучасними формами — «моєї», «її», «його», «тінню»; лексичні діалектизми «наметности», «пукнеш» — літературними відповідниками «пристрасті», «тріснеш» тощо. До того ж, Ю. Гаморак не зазначив у примітці про функціонування в автографах їхніх діалектних відповідників і навіть не вніс ці лексеми у «Словничок менше зрозумілих слів», що поданий у кінці видання.

¹ Надалі будемо послуговуватися перевиданням «Твори» (1948). — В. С.

Сумнівну інформацію містить і коментар до раних творів, у якому значиться, що тексти «У воздухах плавають ліси...», «Над його головою голуб...», «Городчик до Бога ридав...», «Йшов з поля...», «З хорім на двір...» і «Самому собі» «друкувалися вперше в місячнику «Радянська Україна», Київ, 1941, травень № 2, стор. 103–105» [13, с. 317]. Очевидно, упорядник не вивчав тексти, що їх опублікував С. Крижанівський. Із поданих у виданні «Твори» (1948) раних текстів лише два попередньо було розміщено на сторінках «Радянської України» («І чого ти, серце моє...» та «Вночі»). Всі інші — це першодруки.

Отже, видання «Твори» (1948) тільки додало текстологічних проблем до розв'язання вже наявних щодо поезій у прозі, хоч і, безперечно, заслуговує особливої уваги як перше посмертне видання творів В. Стефаника.

У 1948 році, готуючи до друку масове видання творів письменника «Вибране» (1949), С. Крижанівський знову звернувся до текстів цього жанру. У «Додатках» під заголовком «З раних творів (1896–1897)» він розмістив чотири ліричні тексти («Самому собі», «І чого ти, серце моє...», «Городчик до бога ридав...», «У воздухах плавають ліси...») [11, с. 259–262]. Порівняно з Ю. Гамораком, С. Крижанівський ще більше модернізував авторські тексти: замінив усі діалектні форми, що їх залишив попередній упорядник, загальнолітературними відповідниками. Наприклад: «ледом» — «льодом», «тихонько-тихисенько» — «тихенько-тихесенько», «розгарається» — «розгоряється», «розбридаються» — «розбрєдаються» тощо.

У 1949–1954 рр. Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР здійснив тритомне наукове видання спадщини В. Стефаника за редакцією О. І. Білецького, яке висувало нові вимоги до вивчення текстів усіх творів письменника і насамперед найменш досліджених — поезій у прозі. Згідно з актом № 20 (103) від 20 жовтня 1948 року, для реалізації цього проекту Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка придбав у Семена Стефаника деякі рукописні матеріали письменника, зокрема й автографи восьми раних текстів, які нині зберігаються у фонді В. Стефаника під номером 57 [1, с. 46].

У другому томі ПЗТ, скомпонованому за жанрово-хронологічним принципом, після автобіографічних творів у розділі «Поезії у прозі» упорядники (М. Грудницька, С. Крижанівський, Й. Куриленко) розмістили одинадцять творів цього жанру: «Амбіції», «Чарівник», «Ользі присвячую», «У воздухах плавають ліси», «Городчик до бога ридав», «Вночі», «Раненько чесала волося», «Вітер гне всі дерева», «Вечір», «Старий Ч-ій», «Старий жебрак стоїть...» [14, с. 189–194]. В окремому розділі цього тому подано усі їх варіанти та редакції, більшість із яких публікувалася вперше; підготовлено науковий апарат приміток, що відображали тогочасний стан вивчення творів цього жанру; у кінці тому вміщено словник із поясненням малозрозумілих слів. Проте і в цьому виданні є недоліки щодо упорядкування текстів поезій у прозі, які з відстані часу на ґрунті нових досліджень сьогодні особливо помітні.

У передмові зазначалося, що принцип видання цього тому той самий, що й першого, — максимальне збереження всіх фонетичних, синтаксичних та лексичних особливостей мови письменника [14, с. 5]. Та результати зіставлення текстів поезій у прозі, розміщених у цьому виданні, з текстами автографів засвідчують, що упорядники все-таки втрутились у мовні особливості раних творів В. Стефаника. Зокрема: лексеми «по світі», «цвіту», «сніг» тощо подано без м'якого знака («по світі», «цвіту», «сніг»); поставлено апостроф у словах типу «зів'яну», «зв'яжу» («зів'яну», «зв'яжу»); за сучасним правописом, а не за вимовою, подано лексеми «міні», «людей», «чисала», «проміні», «розцвітуса», «брили», «лелики» («мені», «людей», «чесала», «промені», «розцвітуса», «брилі», «лилики»); відповідно до сучасних норм виправлено написання прислівників «тихонько, тихонько», «у ночі» («тихонько-тихонько», «уночі»), часток *-би*, *-ся*, *-бо* з дієсловами («заспівали *би*», «далася», «скажи-*бо*») та подекуди змінено авторську пунктуацію.

Зважаючи на той факт, що це видання розраховане передусім на кваліфікованого читача, виправлення такого типу, на нашу думку, деформують художні тексти В. Стефаника. Крім того, написання окремих слів не уніфіковано. Наприклад: у межах одного тексту «Раненько чесала волося» функціонує лексема «промені» і її діалектна форма «проміні»; по-різному подано написання прислівника «уночі» («у ночі» («Амбіції») і «вночі» («Городчик до бога ридав», заголовок тексту «Вночі»); збережено пом'якшення у лексемі «присьпіває» («Амбіції»), але без м'якого знака подано похідні від неї: «заспівали *би*», «співало», «не заспівують» («У

воздухах плавають ліси»). Таких неузгоджень у текстах другого тому ПЗТ небагато, проте вони свідчать про непослідовність його упорядників.

Деяких змін і доповнень потребує науковий коментар, у якому, здебільшого, немає вичерпних аргументів щодо вирішення упорядниками текстологічних проблем: часу написання недатованих автором творів та вибору основного тексту. Як правило, такий коментар містить переважно лише перелік рукописних джерел тексту конкретного твору, поверховий їх аналіз та недостатньо обґрунтоване констатування орієнтовного часу написання.

З огляду на це очевидно є нагальна потреба докладного текстологічного вивчення ранніх поезій у прозі В. Стефаніка, уміщених у другому тому ПЗТ, оскільки саме цим виданням часто послуговуються дослідники як науково й текстологічно вивіреною із-поміж інших зібрань творів В. Стефаніка.

У 1964 році у видавництві «Дніпро» побачили світ «Твори» В. Стефаніка, що їх упорядкували Ф. Погребенник і В. Лесин. У передмові зазначалося, що це видання поступається тільки ПЗТ В. Стефаніка, однак має й деякі переваги. Щодо ранніх поезій у прозі, то хоча їх кількість була й незначна, проте суттєва. У цьому виданні упорядники після новел розмістили вісім ранніх творів: «Амбіції», «Чарівник», «Ользі присвячую», «У воздухах плавають ліси», «Городчик до бога ридав», «Вночі», «Раненько чесала волосся (Вацлавові)», «Весна» [12, с. 252–260]. До розділу «Поезії в прозі» у виданні «Твори» (1964) не ввійшли тексти «Вітер гне всі дерева», «Вечір», «Старий Ч-ій», «Старий жебрак стоїть...», що були надруковані у другому тому ПЗТ В. Стефаніка. Упорядники цього видання текст поезії в прозі «Весна», який у згаданому виданні подано як початок чорнової редакції новели, вважали завершеним твором. На їхню думку, цей етюд написано приблизно в липні 1897 р. [12, с. 506]. На жаль, своє припущення упорядники не аргументували, отож, це питання щодо тексту «Весни» і понині залишалося нез'ясованим.

У короткій преамбулі до «Творів» (1964) зазначалося, що тексти поезій у прозі подано на підставі другого тому ПЗТ В. Стефаніка (1953). Однак упорядники не вказали на той факт, що, на відміну від цього видання, фонетичні та морфологічні діалектизми в авторських текстах відредаговано. Разом із тим упорядники «Творів» (1964) уніфікували написання слів, які по-різному подавалися у другому тому ПЗТ. Щоправда, не уникли таких недоглядів у своєму виданні. Наприклад, у текстах фігурує літературне слово «листя» («Раненько чесала волосся») і його фонетичний діалектизм «листе» («Городчик до бога ридав»). Недоліками видання слід вважати й друкарські помилки, виявлені у двох його текстах: у першому рядку поезії у прозі «Чарівник» пропущено займенник «хто» («Хто мене гріє, <...> мні ще любить?»); замість займенника «мою руку» у тексті «Вночі» надруковано «маю руку», що спотворило зміст речення.

У 1979 році в ужгородському видавництві «Карпати» під назвою «Вибране» побачили світ твори В. Стефаніка (упорядники Ф. Погребенник і В. Лесин), а також низка досі невідомих статей, спогадів, які розкривали нові грані життя і творчості письменника. Незначні зміни торкнулися ранніх поезій у прозі В. Стефаніка. Так, зокрема, Ф. Погребенник та В. Лесин у розділі «Поезії в прозі» після новел вмістили уже десять ранніх творів письменника, на відміну від упорядкованого ними видання 1964 року (там налічується вісім). Всі вони, як зазначається у примітках, подані за автографами [10, с. 215–220]. Зіставлення текстів уміщених тут творів із текстами автографів переконує, що упорядники значною мірою орієнтувалися на видання «Твори» (1964) (у тексти проникли навіть ті самі друкарські помилки) і на другий том ПЗТ щодо текстів «Вечір», «Старий жебрак стоїть...» і тих, що розміщені у рубриці «Інші редакції» («У воздухах плавають ліси», «Городчик до бога ридає», «Раненько чесала волосся»). На відміну від другого тому, в ужгородському виданні мовні особливості названих текстів збережено частково. На жаль, упорядники цього видання також не уникли друкарських помилок і випадків неузгодженого написання тих самих лексем. Наприклад: замість слова «ридав» у назві тексту і його першому рядку надруковано «Городчик до Бога ридає»; по-різному подано написання слова «промені» у поезіях у прозі «Раненько чесала волосся» («промені») та «У воздухах плавають ліси» («проміні»); у деяких текстах функціонує діалектна форма «з него» («Весна») та її літературний еквівалент «з нього» («У воздухах плавають ліси»). Виявлені недоліки свідчать про неувважність упорядників до авторських текстів, а отже, про невисокий фаховий рівень їхньої підготовки.

Таким чином, едиційна історія творів В. Стефаника засвідчує, що більшість редакторів і упорядників розміщували у своїх виданнях ранні поезії у прозі без належно обґрунтованої наукової концепції, спричиненої, у першу чергу, відсутністю їх датування, хоча б орієнтовного. Не вивчивши докладно творчу історію ранніх поезій у прозі В. Стефаника і вважаючи їх «учнівськими», упорядники помістили твори цього жанру після новел, написаних значно пізніше. Можливо, цим і зумовлено невисокий фаховий рівень текстологічної підготовки творів цього жанру в аналізованих виданнях, і, як наслідок, порушення хронологічного принципу їхнього розміщення.

Цю традицію щодо розміщення ранніх поезій у прозі В. Стефаника уперше порушив син письменника Ю. Гаморак, упорядник «Творів» (1942). Незважаючи на явну недооцінку батькових поезій у прозі («короткий етап у творчості, дань духові часу»), які зараховував до «учнівських», Ю. Гаморак саме за цією «часовою» ознакою написання умістив їх у книжці перед новелами. На жаль, брак текстологічних знань завадив Ю. Гаморакові й відповідно науково прокоментувати та підготувати ці тексти до друку, зокрема з'ясувати, чому батькові ліричні «образки» «ніхто друкувати не хотів» [13, с. xx].

Отже, з усього видно, що назріла нагальна потреба у підготовці нового наукового видання творів В. Стефаника, у якому належне місце і роль буде відведено його раннім поезіям у прозі. У цьому випадку йдеться насамперед про науково і критично вивірені тексти ліричних мініатюр, правильне відтворення їхньої генеалогії, чітке дотримання єдиної мовної концепції та високий науково-філологічний рівень коментування, який повинен відповідати текстологічним вимогам до такого типу видань.

Список використаної літератури:

1. Акт передачі рукописних матеріалів В. Стефаника від 22 жовтня 1948 р. // Відділ рукописних фондів і текстології Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України (далі — ВР ІЛ).
2. Акт передачі рукописних матеріалів В. Стефаника від 31 грудня 1939 р. // ВР ІЛ.
3. Гнідан О. Д. Василь Стефаник: Життя і творчість: [посібник для вчителя] / Олена Дмитрівна Гнідан. — К.: Радянська школа, 1991. — 222 с.
4. Грицюта М. Художній світ Василя Стефаника / Микола Грицюта. — К.: Наук. думка, 1982. — 199 с.
5. Крижанівський С. «Поезії в прозі» Василя Стефаника / С. Крижанівський // Радянська Україна. — 1941. — № 2. — С. 100–105.
6. Лесин В. Стефанікові поезії в прозі / Василь Лесин // Василь Стефаник у критиці та спогадах. Статті, висловлювання, мемуари. — К.: Дніпро, 1970. — С. 253–278.
7. Стефаник В. «Амбіції» // ВР ІЛ. — Ф. 8. — Од. зб. 45. — 1 арк.
8. Стефаник В. «Ользі присвячую» // ВР ІЛ. — Ф. 8. — Од. зб. 49. — 2 арк.
9. Стефаник В. «У воздухах плавають ліси...», «Над его головою голуб...», «Городчик до бога ридав...», «Йшов с поля...», «Під горою коло ліса...», «З хорім на двір...», «Раненько чисала волося...», «Самому собі» // ВР ІЛ. — Фонд 8. — Од. зб. 57. — 8 арк.
10. Стефаник В. Вибране / Василь Стефаник; [упоряд., підготовка текстів, прим. і словник В. М. Лесина та Ф. П. Погребенника; автор вступ. статті В. М. Лесин]. — Ужгород: Карпати, 1979. — 329 с.
11. Стефаник В. Вибрані твори / Василь Стефаник; [упоряд. і критико-біографічний нарис С. Крижанівського]. — К.: Державне видавництво художньої літератури, 1949. — 274, [2] с.
12. Стефаник В. Твори / Василь Стефаник; [упоряд., підгот. текстів та примітки В. М. Лесина і Ф. П. Погребенника; вступ. стаття В. Лесина]. — К.: Дніпро, 1964. — 552 с.
13. Стефаник В. Твори / Василь Стефаник; [за ред. Ю. Гаморака]. — 2-ге вид. — Регенсбург: Видавн. спілка «Українське слово», 1948. — 347 с.
14. Стефаник В. Повне зібрання творів: в 3 т. / Василь Стефаник; [відп. ред. О. І. Білецький]. — К.: Вид-во Акад. наук АН УРСР, 1949–1954. — Т. 2: Автобіографічні твори, поезії в прозі, публіцистика, незакінчені твори і переклади. — 223 с.

The History of the First Printed Copies and Editions of Vasyl Stefanyk's Early Poems in Prose

This article deals with the history of the first printed copies and editions of Vasyl Stefanyk's early poems in prose. The advantages and disadvantages of the poems' in prose organization in these printed sources have been pointed out.

Key words: poem in prose, edition, manuscripts, dating, basic text.